

teod's afdelningen utmärker sig för att han vill upp-
 taga sådana gåtor och vändningar, som verkligen komma
 i fråga att användas, och synes han därför ha lyckats sär-
 skildt väl, såväl hvad innehållet som i synnerhet den grammatiska
 formen för dem beträffar; men man har svårt att understryka
 den reflexionen, att hans böcker och samling för den svenska
 folkskolan, hvilka förstås i verkligheten vil ej må bety-
 lsa, men dock i Östergötlands betydelighet. Detta gäller framför
 allt den första boken A, som tycks gå omkring och utropa
 sig på flera ställen som ett så kallat tillfälligt koncept-
 tillägg. I det dramatiska stycket, som utgör fjärde afdelningen,
 har utgifvens författare ett mycket godt val, ty innehållet är
 spännande, men den klassiska och språkliga skönheten äro
 egentligen, som bögen sällan påträffas samtidigt i en
 svensk textboken. Till börens flera vändningar och gamla
 uttryck utmärker sig som en särskild värdighet, i hvil-
 ken det tycks ha följt, att man vid det ordnades efter
 beaktande, så att till exempel *svarta, röda och andra*
ämbets under rubriken *svart*. Klart är, att ett pedago-
 giskt synsätt tycks därmed väras, men det är tvivel-
 slöst, att författaren af en dylik anordning uppger å sin
 sida utarbetans sida, å den andra utarbetans sida
 beaktar vid utarbetandet. Skulle vi uttrycka något önske-
 mål med afseende på denna tredje och i alla Östergötlands
 arbetande klasser, så vore det, att den första afdelningen
 något förkortas, såväl så, att man ej går på till
 långt tillbaka i tiden. Lättigt tror man sig för sin del
 på riktheten af den tredje, som varit den för utgifvens
 beaktande: att låta det beaktande tredje fram och det be-
 aktande tillika. Till sist må uttryckligen framhållas,
 att börens hela uttryck synes oss mer än vad som till-
 talade.

XII.

**Olof Josephson, Plan geometri för elementarläroverkens
 högre klasser. Stockholm, W. Bille.**

Mången matematiklärare känner nog bristen på lämplig
 lärobok i proportionslära. Hultmans lärobok är utmärkt ge-
 nom sina strängt matematiska bevis, men i andra afseenden

olämplig. Den är flerstädes svärfattlig, särskildt i »Afdelning II», hvilken af somliga lärare till större delen öfverhoppas. Därtill blir den detta oaktadt rätt dryg, i synnerhet som den i inledningen behöfver kompletteras. Hellgrens förra året utkomna proportionslära är ett försök till förenkling och förkortning och har onekligen stora förtjänster. Men om man anser sig kunna gå förbi bevisen för räknelagarnas giltighet för de irrationella talen, kunde man väl gå ännu längre i förkortning. Äfven proportionslärans tillämpning, Euklides' 6:te bok, medtager en alltför lång tid. Hellgrens förträffliga lärobok med sina 40 satser torde kräfva ungefär lika många lektionstimmar.

Under sådana förhållanden har man skäl att med glädje hälsa lektor Josephsons lärobok i plan geometri för elementarläroverkens högre klasser. På 88 sidor äro i denna sammanförda proportionslära, Euklides' 6:te bok, likställighetslära, planimetri (i inskränkt bemärkelse — utan trigonometri) och »algebraiska uttrycks konstruktion» samt dessutom talrika öfningsexempel, hvilka senare upptaga omkring 21 sidor.

Det kan då frågas, om denna lärobok blir tillräcklig. För latinlinjen bör den helt säkert räcka till. Beträffande reallinjen vågar anmälaren ej yttra sig lika bestämdt, men tror, att boken just genom de talrika och, som det synes, väl valda öfningsexemplen äfven där bör med fördel kunna användas. Skulle erfarenheten visa, att den i en eller annan punkt behöfver kompletteras, torde nödiga tillägg utan besvär kunna göras af resp. lärare.

Såsom en särskild förtjänst hos boken vill anmälaren framhålla den lyckliga anordningen af stoffet. Så t. ex. är läran om »algebraiska uttrycks geometriska konstruktion» ej sammanförd i ett särskildt kapitel, utan hvarje uppgift behandlas på sitt särskilda ställe i matematiskt sammanhang med de satser, af hvilka konstruktionen framgår.

Ett par svaga punkter må till sist påpekas. I proportionsläran, som med inledningen upptager knappast 9 sidor, använder förf. en rätt svärfattlig framställning för att erhålla följande sats: »Förhållandet mellan två storheter är = kvoten mellan deras mätetal, då de uttryckas i samma enhet». Förf. antyder själf, att beviset ej är strängt. Det

kan då synas, som om man kunde gifva satsen till skänks. Om man defnierar *förhållande* så, att »med förhållandet mellan två storheter A och B menas det tal, hvarmed B skall multipliceras för att blifva lika med A», så bör det synas själfklart, att t. ex. $\frac{3 \text{ m.}}{8 \text{ m.}} = \frac{3}{8}$.

Den andra anmärkningen gäller definitionen af likformiga månghörningar på sid. 10, hvilken definition synes onödigt lång. Den är af följande lydelse: »Två plana, rätliniga figurer sägas vara likformiga, om hvarje sida och vinkel i den ena figuren motsvaras af en likbelägen sida och vinkel i den andra och tvärtom, på sådant sätt, att

1:o) motsvarande sidor äro proportionella,

2:o) motsvarande vinklar äro lika stora». Det kan också sättas i fråga, huruvida definitionen är fullt logisk. Om man begagnar förf:s definition på sid. 9 af två grupper proportionella storheter (äfven kallade »i ordning proportionella») kan man enklare formulera definitionen sålunda: »Månghörningar sägas vara likformiga, om sidorna äro i ordning proportionella och motsvarande vinklar lika stora». — Utstyrseln är tilltalande och likväl kostar boken bunden endast kr. 1: 40.

A. H. B.

Sällskap och föreningar.

Länköpings pedagogiska sällskap. Vid sammankomsten d. 15 mars under ordförandeskap af docenten Pyman Sjöström blifvit ännu föredrag af lektor von Egersköl, om *Rättfärdighet och lyckel i uppfostran*, till hvilka vi i sådana uttryck hade tillägnat oss af skolläroverstyrelsens tillägg till *Sammanföringens rätts utredning*.

Den senare föredraget gällde »undervisningsföreläsning af elever, som, »utan åttioåttio, hade den följande till vara beträffande icke obligatoriskt föreläsning». Under föreläsning skulle denna föreläsning i hemmet och för det mesta. För sin prak-